

23 Ἰαροναριου.

Σήμερον ἀνεφάνη ἄλλος κίνδυνος· αἱ τροφαὶ μας πλησιάζουν εἰς τὸ τέλος των· εἴμεθα ἀληθῶς πολιορκημένοι... Ἐὰ δυνήθωμεν νὰ προμηθευθῶμεν ἄλλας; τί θὰ γίνωμεν;

24 Ἰαροναριου.

Φρουροὶ διατρέχουν τὴν πόλιν ῥηγνύοντες τὴν ἀπελπιστικὴν κραυγὴν:

— Ἐρχονται! ἔρχονται!

Καταλαμβάνονται πάλιν αἱ θέσεις· ἀλλὰ φόβος δεινὸς πιέζει πάσας τὰς καρδίας· οἱ ἐπερχόμενοι εἶναι πολλοὶ, πεντακόσιοι, ὀκτακόσιοι ἴσως· ὡς ἀκρίδες καλύπτουν ὅλην τὴν πρὸ ἡμῶν ἔκτασιν. Τώρα πλέον τετέλεσται! ἡ πάλῃ δὲν εἶναι δυνατὴ. Τὰ πλάσματα τῆς ἀσθενικῆς μας φαντασίας θὰ γείνουν ἀληθῆ. Ἡ πόλις θὰ πληρωθῆ αἵματος, γόων, ψυχορραγημάτων· θὰ σκορπισθοῦν τὰ πτώματά μας εἰς ταῖς τάμπαις, εἰς τοὺς δρόμους, ἀλλὰ δὲν θὰ κύπτωμεν πλέον ἐπ' αὐτῶν ὅπως τ' ἀναγνωρίζωμεν. Ὁ φίλος μου ἐτοιμάζει τοὺς μικροὺς σάκκους τοῦ ἀλεύρου τὰ κολοκύθια τοῦ νεροῦ. Ὅλοι εἶναι κάτωχοι· ἡ καρδία μας σφίγγεται, σφίγγεται!... Πλησιάζουν οἱ σφαγεῖς, οἱ δῆμοί μας... πλησιάζουν!

Ἄλλὰ... τί;... δὲν εἶναι Κιρκάσιοι; εἶναι... Ῥῶσοι!... Ῥῶσοι!

Ὁ Θεὸς, εὐχαριστοῦμεν! τὸ μαῦρον σύννεφόν μας ἐσχίσθη καὶ βλέπομεν ἥλιον πυροβολοῦμεν εἰς τὸν ἀέρα ἀπὸ τὴν ἀγαλλίασίν μας, καὶ μετὰ τὰς βολὰς τῶν σισανέδων ἐκ τῶν στηθῶν μας ἐξέρχεται ἡ ἀγωνία. Τί εὐτυχία!... κλαίωμεν πάλιν, καὶ γελῶμεν τὸν νευρικὸν μας γέλωτα. Εἰς ἀξιοματικὸς προτρέχει μετὰ τινων στρατιωτῶν καὶ ἐνὸς διερμηνεύου καὶ παραγγέλλει νὰ ἐτοιμάσωμεν πολλὰ καταλύματα, διότι κατόπιν ἔρχονται ἕξ χιλιάδες...

— Μόνον ἕξ χιλιάδες; ἄς ἔλθουν δέκα· ἡ πόλις μας, αἱ οἰκίαι μας, τὰ ἐπιπλά μας ὅλα ὅλα δικὰ των εἶναι...

Ἄρκει ὅτι ἐζήσαμεν. Ἐζήσαμεν! ὦ! πόσον γλυκεῖα εἶναι ἡ ζωὴ!...

A. Π. ΚΟΥΡΤΙΑΝΗΣ.

Ἐν Λαπωνίᾳ.

ΑΛΙΕΙΑ ΦΑΛΛΙΝΗΣ

Τὸ Βάρδον εἶναι μικρὰ πόλις ἔχουσα 1500 κατοίκους καὶ κειμένη ἐπὶ χαμηλῆς καὶ βραχῶδους νήσου. Ὁ ἐκεῖ μεταβαίνων βλέπει ἐκτεινόμενον πρὸ αὐτοῦ εὐρὺν καὶ βαθὺν κόλπον, εἰς οὗτον μυχὸν κεῖται ἡ πόλις. Δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν, ἤτοι πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμὰς τῆς αἰ ἀκταὶ εἶναι μικρὸν τι ὑψηλαί· πρὸς νότον ἡ παραλία ὅλη εἶναι ἐπίπεδος καὶ ὁμαλὴ. Τὸν λιμένα, κείμενον πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως, κλεί-

ουν δύο νῆσοι. Εἶναι δὲ καὶ οὗτος εὐρὺς καὶ βαθύς, ὁ σπουδαιότατος τῶν μερῶν ἐκείνων. Ἐβρομεν αὐτὸν γέμοντα πλοίων, τὸ πλεῖστον ῥωσικῶν, ὧν τινα μεγίστης χωρητικότητος, 800—1000 τόνων. Καὶ πράγματι μετὰ τῆς Ῥωσίας, καὶ ἰδίως μετὰ τοῦ Ἀρχαγγέλου ἐν τῇ Λευκῇ θαλάσῃ τὸ Βάρδον διεξάγει τὰς πλείστας τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν του. Ὡς ἐκ τούτου καὶ οἱ κάτοικοι, ἀσχολούμενοι εἰς τὴν ἀλιεῖαν, τὸ ἰχθυεμπόριον καὶ τὴν κατασκευὴν ἰχθυελαίου, λαλοῦσιν σχεδὸν πάντες τὴν ῥωσικὴν. Οὐδεὶς δὲ Λάπων ὑπάρχει ἐν Βάρδῳ.

Κύκλω τοῦ λιμένος κεῖνται αἱ μεγάλαι ἀποθῆκαι, τὰ ἐργοστάσια τοῦ ἰχθυελαίου, τὰ καταστήματα τῆς ξηράσεως τῶν ἰχθύων, κτλ. Ἐκαστον δὲ αὐτῶν ἔχει ἰδιαιτέραν φραγὴν, μετὰ ὑψηλῆς κλίμακος, δι' ἧς ἀναρριχῶνται ἐπὶ τοῦ δώματος. — Ἄλλο μέσον ἀποθιβάσεως δὲν ὑπάρχει.

Εἰς τὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης βλέποντα αὐτὸ, τὸ Βάρδον φαίνεται πόλις μεγάλη. Ὁ μεγαλοπρεπὴς αὐτῆς λιμὴν, καλυπτόμενος ὑπὸ δάσους ἰστίων, κυκλοῦμενος ἐπὶ εὐρῷ ἡμικύκλιον ὑπὸ μεγάλων οἰκοδομῶν, δικαιοῖ τὴν ἐντύπωσιν ταύτην· ἀλλ' ἐκ τοῦ πλησίον, τὸ θέαμα μεταβάλλεται. Ὅπισθεν τῶν μεγάλων ξυλίων ἀποθηκῶν, ὧν αἱ φραγαὶ εἶναι πρὸς τὸ μέρος τοῦ λιμένος, δὲν φαίνεται ἄλλο, πλὴν ἀπλῆς σειρᾶς παραπηγμάτων, ἰσογείων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἐπι χειρὸν δὲ καθίσταται τὸ θέαμα εἰς τὸν ἀποθιβαζόμενον. Οὗτος δὲν βλέπει πανταχοῦ ἄλλο τι ἢ ξηραντήρια ἰχθύων: ἐμπροσθεν, ὀπισθεν, δεξιόθεν, ἀριστερόθεν, εἰς τὰ πλάγια, ἔσω, ἔξωθεν, ἄνωθεν καὶ κάτωθεν ἔτι τῶν οἰκῶν, — πανταχοῦ, τέλος, ὅπου ὑπάρχει χώρος διαθέσιμος χρησιμοποιοῦται πρὸς ξήρανσιν ἰχθύων. Εἶτα, πλὴν τῶν ἀπανταχοῦ ἐκτεθειμένων σωμάτων τῶν ἰχθύων, φαίνονται εἰς πολλὰ μέρη καὶ αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν, περασμέναι εἰς σειρὰς ὡς κομβολόγια ταύτας ἀναρτῶσι ὅπου εὐρωσι πρόχειρα καρφία ἢ δοκοὺς, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μάλιστα ἀπρόσιτα μέρη· καὶ ὅταν δὲν τὰ βλέπῃς, μαντεύεις ποῦ εὐρίσκονται ἐκ τῆς ὀσμῆς, οὔσης δυσφορητοτέρας, εἰ καὶ ἀδύνατον φαίνεται τοῦτο, τῆς δυσφορήτου ὀσμῆς αὐτῶν τῶν ἰχθύων.

Ἡ ἀλιεῖα καὶ ἡ ξήρανσις τῶν ἰχθύων εἶναι ἡ μοναδικὴ ἀσχολία τῶν κατοίκων· φαίνεται δὲ ὅτι ὠφελοῦνται μεγάλως, διότι μόλις ἀγκυροβολήσῃ τὸ πλοῖον δὲν περιστοιχίζουσιν αὐτὸ λέμβοι, ὡς ἄλλαχοῦ συμβαίνει, οὐδ' οἱ λεμβοῦχοι παρακαλοῦσι τοὺς ἐπιβάτας νὰ τοὺς ἀποθιβάσωσιν εἰς τὴν ξηράν· ἐν Βάρδῳ οὐδεὶς φροντίζει περὶ τῶν ἐπιβατῶν, οὐδεὶς τῶν ἰθαγενῶν λαμβάνει τὴν ἐνόχλησιν ὅπως προσφέρει αὐτοῖς τὰς ἐκδολεύσεις του, — εἶναι δὲ ἠναγκασμένοι ὅπως ἀποθιβασθῶσι νὰ ζητήσωσι τὴν λέμβον τοῦ πλοίου.

Υπάρχουσιν ἐν Βάρδῳ δύο ἑταιρίαι διά τε τὴν ἀλιεῖαν τῆς φαλαίνης καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐξ αὐτῆς ἐλαίου. Προσεκλήθημεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν ἐν τῶν ἐργοστασίων καὶ ἐδέχθημεν εὐχαρίστως τὴν πρόσκλησιν.

Ἀλλά, καθ' ἣν στιγμὴν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ ἀντὶ ἐργοστασίου χρησιμεῦον ξύλινον παράπηγμα, τὸ ἀλιευτικὸν ἀτμόπλοιον ἠτοιμάζετο ν' ἀποπλεύσῃ, καὶ ὁ πλοίαρχος ἐπρότεινε ἡμῖν λίαν ἐπιχαρίτως ὅπως μᾶς συμπαραλάβῃ μετ' ἑαυτοῦ. Ἡ εὐκαιρία ἦτο προσφορωτάτη, ὅθεν προθύμως ἐπωφελήθημεν αὐτῆς.

Τὸ ἀτμόπλοιον, ἐρ' οὐ ἐπέβημεν ἦτο μικρὸν ἐλικοκίνητον, κατασκευασθὲν ἐπίτηδες διὰ τὴν ἀλιεῖαν τῆς φαλαίνης. Εἶχε μόλις 25 μέτρων μήκος. Εἰς τὴν πῦρρον, ἥτις ἦτο ἄνευ δόλωνος, εἶχε χαλύβδινον τηλεβόλον μήκους μ. 1.25 καὶ διαμέτρου 34—40 ὑπεκατομέτρων. Τὸ τηλεβόλον τοῦτο ἦτο χονδρὸν, στερεόν, μετὰ στεφανῶν ἐκ χάλυθος, — ἐστηρίζετο εἰς κιλλίβρινα καὶ ἦτο ἐμπροσθογεμῆς. Ἐχειρίζοντο δ' αὐτὸ τῇ βοηθείᾳ ἀπλοῦ σιδήρου μοχλοῦ, προσηρμοσμένου εἰς αὐτὸ καὶ δι' οὗ ὁ σκοπευτὴς ἠδύνατο νὰ κινή αὐτὸ ὀριζοντίως ἢ κλιθεύως, κατὰ βούλησιν. Διὰ τοῦ τηλεβόλου τούτου ἐξακοντίζουσι τὸ λεγόμενον *ὀδούσιον κάμακα*, τὸ ἀντικαταστήσαν τὸν πρὶν διὰ τῆς χειρὸς ἐξακοντιζόμενον κάμακα, διότι τῆς μεθόδου ταύτης δὲν γίνεται πλέον χρῆσις ἐν Νορβηγίᾳ.

Ἐξητάζομεν λεπτομερῶς, καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὰ μέρη, τὸ παράδοξον ἀτμόπλοιον, ἐρ' οὐ εἶχομεν ἐπιβίβασθῆ, καὶ ἠκολουθοῦμεν μετ' ἐνδιαφέροντος πάσας τὰς ἐνώπιον ἡμῶν γενομένας παρασκευάς, τοσούτω μᾶλλον, ὅσῳ ἐγινώσκομεν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀπλῆς δοκιμῆς, ἀλλὰ περὶ πραγματικῆς παραστάσεως, εἰς ἣν καὶ ἡμεῖς θὰ παρευρισκόμεθα.

Καὶ πράγματι, μόλις ἐξήλθομεν τοῦ λιμένος, ἐπλήρωσαν τὸ τηλεβόλον, καὶ τὸ πρόσταγμα τῆς μάχης κατὰ τῆς φαλαίνης ἐδόθη.

Τὸ πλήρωμα ἀπηρτίζετο ἐκ δεκάδος ἀνδρῶν τὸ ἀτμόπλοιον, ἐκ σιδήρου κατασκευασμένον διήνευ 12—14 μίλλια τὴν ὥραν, ἐνῶ δὲ ὁ πρῶτος διὰ τῶν λυγκείων αὐτοῦ ὀφθαλμῶν ἤρευνα τὸν ὀρίζοντα, ὅπως ἀνακαλύψῃ τὴν ποθητὴν ἀλιεῖαν, ὁ πλοίαρχος, παλαιὸς φαλαινοθήρας, ἐσπευσεν ὅπως δώσῃ ἡμῖν λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῶν παραδόξων τούτων μαστοφόρων.

Υπάρχουσι πολλὰ εἶδη φαλαινῶν. Αἰμέγιστα τῶν ἀλιευομένων πρὸς βορρᾶν τῆς Νορβηγίας εἶναι αἱ *κναναὶ φάλαιναι*: τὸ μέγιστον μήκος αὐτῶν εἶναι ἀπὸ 30 μέχρι 32 μέτρων. Τὸ βάρος τῶν εἶναι περὶ τοὺς 100 τόνους, ἦτοι 100,000 χιλιόγραμμα. Δύναται τις νὰ φαντασθῆ τοιοῦτον ὄγκον, ἔχοντα ζωὴν καὶ κίνησιν; Πιστεύεται κοι-

νῶς ὅτι ἐνδαιτιῶνται περὶ τὸν πόλον κατὰ τοὺς 8 ἢ 9 μῆνας τοῦ ἔτους. Κατὰ τὸν Ἰούνιον προσεγγίζουσιν εἰς τὰς ἀκτὰς, ἀκολουθοῦσαι ὁμάδας ἰχθύων τὸ δὲ παραδόξοτερον, ἕκαστον εἶδος φαλαινῶν ἀκολουθεῖ ἴδιον εἶδος ἰχθύων. Ἡ κνανὴ φάλαινα π. χ. ἀκολουθεῖ τὰς ὁμάδας μικρῶν τινῶν καὶ παχείων ἰχθύων, ὁμοίων πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν κωβίους, καὶ τοὺς ὁποίους καλοῦσιν *Iodde*. Ἀλλά, διατὶ φάλαιναι καὶ ἰχθύες συνταξιδεύουσι τοιούτῳτρόπως; τοῦτο ἀγνοεῖται. Οἱ ἰχθύες κατὰ τὸ φαινόμενον ὑπείκουσιν εἰς τὸν ὑπὸ τῆς φύσεως ἐπιβληθέντα αὐτοῖς νόμον τῆς μεταναστάσεως, ἀλλὰ τότε διατὶ αἱ φάλαιναι τοὺς ἀκολουθοῦσι; Κατὰ πρῶτον ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι αἱ φάλαιναι διώκουσι ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων τοῦ ὕδατος. Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ ταύτῃ, τὸ πρᾶγμα ἐξηγεῖτο εὐκόλως: αἱ φάλαιναι διώκουσι τοὺς ἰχθύας τούτους ὅπως τοὺς φάγωσι. Ἀλλ' ὄχι: αἱ φάλαιναι δὲν τρώγουσι τοὺς ἰχθύας τοὺς ὁποίους ἀκολουθοῦσιν, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ στομάχου τῶν. Καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἠδυνήθημεν νὰ πεισθῶμεν περὶ τούτου. Ἡνέωξαν ἐνώπιον ἡμῶν τὸν στόμαχον ἐνὸς τῶν ὑπερμεγέθων τούτων μαστοφόρων, ἀλλ' οὐδένα ἰχθύν εὑρομεν ἐντὸς αὐτοῦ: περιεῖχε μόνον πλέον τοῦ ἐνὸς κυβικοῦ μέτρου μικροτάτων ὀστρακοδέρμων, ὁμοίων πρὸς καρίδας καὶ ἐχόντων μήκος τὸ πολὺ ἐνὸς ὑπεκατομέτρου.

Ποῦ καταβρόχισε τὰ ὀστρακοδέρμα ταῦτα; Συνήντησεν ὁμάδα ἐξ αὐτῶν; Εἶναι προφανές, ἀλλὰ πῶθεν ἔρχονται αἱ καρίδες αὗται; ποῦ γεννῶνται; ποῦ πηγαίνουσι; ταῦτα πάντα ἀγνοοῦνται. Μήπως τὰ μικρὰ ἐκεῖνα ὀψάρια, οἱ *Ioddes*, αἵτινα αἱ φάλαιναι ἀκολουθοῦσι, τὰ διώκουσιν ὅπως τὰ φάγωσιν; . . .

Τὰ ζητήματα ταῦτα δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, ἀτινα θὰ ἀναλάβω ἐγὼ νὰ λύσω: ἀφίημι αὐτὰ εἰς τοὺς σοφοὺς, τοὺς ἀσμενίζοντας εἰς τὴν ἔρευναν τοιούτων θεμάτων. Ἐγὼ ἀρκοῦμαι μόνον νὰ ἐκθέσω αὐτὰ ὡς τὰ ἤκουσα, αὐτὸ τοῦτο δὲ θέλω πράξῃ καὶ περὶ τῶν ἡθῶν τῆς φαλαίνης.

Λέγουσιν περὶ αὐτῶν ὅτι ζῶσιν ἔτη πολλὰ, τριακόσια, καὶ μέχρι πεντακοσίων; ὅτι δὲν εἶναι γονοποιοὶ πρὶν συμπληρώσωσιν ἡλικίαν εἰκοσι ἐτῶν; προσθέτουσι δὲ ὅτι κυφοροῦσι ἐπὶ τρία ἔτη. Περὶ τοῦ πρώτου διηγοῦνται τὰ μάλιστα παράλογα καὶ φαντασιώδη. Ἐν μόνον ἐπεβεβαίωσεν ἡ παρατήρησις, ὅτι δηλαδὴ τὸ μικρὸν τῆς φαλαίνης γεννώμενον ἔχει μήκος 10 περίπου μέτρων. Ὡραῖον τῇ ἀληθείᾳ σώμα διὰ μωρὸν θηλάζον, — διότι τὰ μικρὰ τῶν φαλαινῶν θηλάζουσι τὰς μητέρας τῶν, ὧν αἱ βάρεις τῶν μαστῶν κρύπτονται ὑπὸ τὰς πτυχὰς τοῦ δέρματος, αἵτινες τοιαύτην ἔχουσι κατασκευὴν, ὥστε ἀνοίγονται καὶ κλείονται κατὰ βούλησιν.

Ἐν ᾧ ἐγνώριζον ἡμῖν τὰς λεπτομερείας ταῦτα;

τὸ ἀτμόπλοιο ἔτρεχε δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ του. Ἦδη εἴχομεν διακρίνη εἰς τὰ βάρη τοῦ ὀρίζοντος μεγάλα τινὰ κήτη, ὅτε μὲν ἀνερχόμενα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ὅτε δὲ ἀφανίζόμενα ὑπὸ τὰ κύματα. Ἰσως δὲ ἦσαν φάλαιναι. Τούλάχιστον εἰς τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ ἐφαίνοντο ἀνάξια τῆς προσοχῆς των. Διότι δέον νὰ γνωρίζη τις ὅτι εἰς τὰς παραλίας ἐκείνας ὑπάρχει πλῆθος ἰχθύων γιγαντιαίου μεγέθους, οἵτινες ἠδύνατο νὰ ἀπατήσωσι τὸ ἄπειρον ὄμμα ἀπλῶν περιέργων, οἳοι ἡμεῖθα ἡμεῖς. Ὅπως δῆποτε, ἐταξιδεύομεν ἐπὶ πολλὰς ὥρας, χωρὶς οἱ τοῦ πληρώματος νὰ ἐξέλθωσιν τῆς ἡρεμίας καὶ ἀδιαφορίας των.

Αἴφνης εἶδομεν τὸν πηδαλιῶχον νὰ τρέψη τὴν πῶραν πρὸς μικρὸν μέλαν σημεῖον, ὅπερ ἐφάνη λίαν μικρὸν. Ἄλλ' εἴτε διότι τὸ ζῶον δὲν ἔκρινεν εὐλογον νὰ μᾶς περιμείνη, εἴτε διότι οἱ ναῦται ἠπατήθησαν, ἀπετύχαμεν τῆς ἐλπίδος, καὶ τοῦτο πολλάκις ἐπανελήφθη, ἄχρις οὐ οἱ φαλινοθῆραι διέκριναν ἐπὶ τέλους τὸ ποθητὸν κῆτος.

Κατ' ἀρχὰς ἐβαδίσαμεν εὐθὺ κατ' αὐτοῦ, ἄχρις ἀποστάσεως ἑκατοντάδος μέτρων. Εἶτα ὁ πρῶτος ἔστρεψε τὸ πλοῖον ἐπὶ δεξιᾷ, ὅπως κόψη αὐτῷ τὸν δρόμον. Ἐπεριμένομεν ἀγωνιωδῶς νὰ ἴδωμεν τι θὰ συμβῇ. Καὶ ὅσοι ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἐθήρυσαν ἀγριοχίρους ἐν Εὐρώπῃ ἢ ἄρκτους κατὰ τὰ Ἰμαλάια ὄρη ἢ τίγρεις ἐν Βεγκάλῃ, συγκινεῖνται σφοδρῶς ἐκ τῆς ἀλιείας φαλινοῦ. Τοιοῦτο θήραμα δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων.

Ἐξηκολοθοῦμεν προσεγγίζοντες. Τὸ κῆτος ὅτε μὲν ἀνεφαίνετο, ὅτε δ' ἐβυθίζετο. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνήρχετο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὅπως ἀναπνεύση, ποιοῦν φοβερὸν πάταγον, ὥσπερ κρότον τηλεβόλου, ἀκουομένου εἰς δύο χιλιόμετρων ἀπόστασιν καὶ ἀκολουθουμένου ὑπὸ τῆς ἐξακοντίσεως εἰς ὕψος δύο πυκνῶν στηλῶν ὕδατος. Αἱ κινήσεις αὐτοῦ ἦσαν ἤσυχαι, καὶ οὐδόπως ἐφαίνετο προσέχον εἰς ἡμᾶς.

Ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου πάντες ἦσαν εἰς τὰς θέσεις των. Ὁ πυροβολητὴς ἐκράτει διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸν σιδηροῦν μοχλόν, ὅπως κατευθύνῃ τὸ τηλεβόλον καὶ διὰ τῆς ἄλλης τὸ σχοινίον τοῦ λύκου. Αἴφνης εἰς ἀπόστασιν 25 μέτρων ἀφ' ἡμῶν ἐφάνη κατὰ πρῶτον ἐξερχομένη τοῦ ὕδατος ἡ κορυφή τῆς κεφαλῆς, εἶτα ἡ κεφαλὴ ὀλόκληρος, εἶτα μέρος τῶν νῶτων.

Με ταχύτητα κεραυνοῦ, ὁ πυροβολητὴς ἐπωφελήθη τῆς εὐνοϊκῆς τιμῆς. Ἡ βολὴ ἐξηκοντίστη τόσῳ ταχέως, ὥστε ὁ ἀπροσδόκητος καὶ φοβερὸς κρότος ὡς καὶ ἡ τοῦ σκάφους δόνησις συνετάραξαν ἡμᾶς αἰφνιδίως.

Κατ' ἀρχὰς οὐδὲν ἐβλέπομεν· οὐδὲν, πλὴν τοῦ μακροτάτου σχοινίου ἐκτυλισσομένου μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος, καὶ ὅμως οὐδένα πκράγον δονισμὸν. Ἡ βολὴ ἐπέτυχεν ταχέως δ'

ἐπέισθημεν περὶ τοῦτου. Διὰ τῶν ἐπὶ τοῦτο ἐλατηρίων ἐσταμάτησαν τὴν ἐκτύλιξιν τοῦ σχοινίου· ἔκλεισαν τὸν ἀτμόν, ἀλλὰ τὸ σκάφος ἐξηκολούθει τρέχον. Τότε ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου ἀνεπέτασαν ὑπερμεγέθεις πτέρυγας, ἃς ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν εἶχον παρατηρήσει, χρησιμεύουσας ὅπως βραδύνωσι τὸν δρόμον τοῦ πλοίου διὰ τῆς ἐν τῷ ὕδατι μεγάλης ἀντιστάσεως.

Οὐδὲν ὅμως κατώρθου. Ὁ τοῦ πλοίου δρόμος βαθμηδὸν ἐπεταχύνετο καθίστατο ἀκατάσχετος, 20 μιλλίων τούλάχιστον τὴν ὥραν. Καίτοι μὴ ὦν συνειθισμένους νὰ πλέω ῥυμουλκούμενος ὑπὸ φαλαίνης, καὶ οὐδένα δονισμὸν αἰσθανόμενος, δέον εἰλικρινῶς νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡρεσκόμην εἰς τὸν δρόμον ἐκεῖνον, τὸν σκοτοδίνην ἐπιφέροντα.

Ἦρξαντο χαλαροῦντες τὰ σχοινία· ἀλλ' ὁ δρόμος ἐξηκολούθει. Ἡ ῥυμουλκία αὕτη διήρκεσεν μέχρι 25 ἢ 30 λεπτῶν, ἅτινα ἐφάνησαν ἡμῖν αἰῶν. Ἐπὶ τέλους ὁ δρόμος ἤρχισεν βαθμηδὸν ἐλαττούμενος· ἄχρις οὐ ἐπὶ τέλους τὸ πλοῖον ἔστη ἀκίνητον.

Τὸ ἀτμοκίνητον τροχήλιον ἀνέσυρε τὰ σχοινία, καὶ τὸ θῦμα δὲν ἐβράδυνε νὰ φανῇ. Προσέδεσαν αὐτὸ ἀριστερόθεν τοῦ σκάφους, τὴν κεφαλὴν ἔχον πρὸς τὴν πῶραν, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ἢ τὰ νῶτα αὐτοῦ χρώματος βαθυφαίου.

Ἡ ἀλιεία ἔληξε· τὸ ἀτμόπλοιο ἔλαβε τὸν δρόμον τοῦ ἐργοστασίου. Καίτοι ἕκαστον σκάφος φέρει δύο καμίλους καὶ πλείονα ὀβοῦζια, οὐδέποτε ὀθανεπιτύχωσιν ἄπαξ, ἀποπειρῶνται νὰ ἀλιεύσωσι καὶ δευτέραν, διότι κινδυνεύουσιν, ἂν δὲν φονεύσωσιν εἰς τὸν τόπον τὴν δευτέραν φάλαιναν, τοῦθ' ὅπερ σπανίως συμβαίνει, ν' ἀπολέσωσι τὴν πρώτην αὐτῶν λείαν κατὰ τὸν ἀκάθεκτον δρόμον, εἰς ὃν σύρει αὐτοὺς τὸ τραθὲν κῆτος.

Εἶναι ἀνωφελὲς νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ τύχη τοῦ ἐργοστασίου ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς ἐμπειρίας τοῦ πρῶτος καὶ τῆς δεξιότητος τοῦ πυροβολητοῦ. Δέον γὰρ γνωρίζη τις ὅπως δρᾷττεται ἔσθ' ἀπεκτᾶται τῆς καταλλήλου στιγμῆς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι, καθ' ἣν ἐποχὴν τοῦ ἔτους γίνεται ἡ ἀλιεία αὕτη, ἡ θάλασσα εἶνε συνήθως λίαν γαλήνιος, τοῦθ' ὅπερ ὑποβοηθεῖ μεγάλως τὸν σκοπευτὴν· ἄλλως δὲ οὐδέποτε πυροβολοῦσι μακρόθεν. Ἡ συνήθης ἀπόστασις παραλλάσσει μεταξὺ τῶν 20 καὶ 30 μέτρων, τοῦτο δὲ ἀποδεικνύει ἄχρι τίνος βαθμοῦ φθάνει ἡ εἰς ἑαυτὰς πεποιθήσις τῶν φαλινοῦν, καὶ πόσῳ ὀλίγον εἶνε ἄγρια, ἀφοῦ ἀφίνωσι νὰ πλησιάζωσιν αὐτὰς τόσῳ πολὺ. Καὶ ὅμως τοῦτο δὲν καθιστᾷ τὸ ἔργον ἡσσον δυσχερές. Ἀποδείξει δὲ τούτου εἶνε ὅτι πολλάκις τὰ πλοῖα ἐπιστρέφουσι κενά, ἐνῶ αἱ φάλαιναι δὲν λείπουσι, ὅπερ κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται εἰς τὰ λίαν συνετὰ προστατευ-

νικά μέτρα, ἅτινα λαμβάνει ἡ κυβέρνησις.

Ὅπως προστατευθῆ ὁ πολλαπλασιασμός τῶν φαλαινῶν, ἡ ἄλιεϊα κατὰ τὰς βορθηγιάς ἀκτὰς ἐπιτρέπεται μόνον ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὁ νόμος οὗτος συμβιβάζει πάντας τοὺς ἄλιεις, διότι μικρὸν ἐνδιαφέρει νὰ βεβαιωθῆ ἂν ἡ φάλαινα φέρει τὰς *ρέγκας* καὶ τοὺς λοιποὺς ἰχθύς, ἢ αἱ *ρέγκαι* σύρουσι κατόπιν αὐτῶν τὴν φάλαιναν· τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ὑπερβολικὴ καταστροφή ἀμφοτέρων θὰ ἦτο μέγα δυστύχημα διὰ τὴν χώραν ταύτην, τὴν ζῶσαν μόνον ἐκ τῆς ἄλιείας. Ἀπαγορεύοντες τὴν ἄλιείαν τῆς φαλαίνης ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον, προστατεύουσι γενικῶς τὴν βορθηγικὴν ἄλιείαν.

Ὅτε ἐπιστρέφοντες, προσηγγίζομεν εἰς τὸν λιμένα, αἱ λέμβοι δραμοῦσαι ἤρπασαν τὰ σχοινία καὶ τῇ βοηθείᾳ μηχανισμοῦ τινος, ἐκ τροχηλίων ἔσυρον τὴν φάλαιναν ἐπὶ κεκλιμένου τινὸς ἐπιπέδου—τοῦθ' ὅπερ μόνον ἐν πλημμυρίδι δύναται νὰ ἐκτελεσθῆ. Ἐπελθούσης δὲ τῆς ἀμπώτιδος, ἠδυνήθημεν νὰ θαυμάσωμεν τὴν ἡμετέραν λείαν, ἥτις τῇ ἀληθείᾳ ἦτο ὠραῖον ζῶον.

Ἔῃχεν 82 ποδῶν (27 μ. 30) μῆκος καὶ 5 μ. πάχος, τὰ νῶτα χρώματος βαθυφαιού ἔλαμπαν ὡσεὶ ἐβρεγμένη γουταπέγκα. Ἀπὸ τῆς κάτω σιαγόνος μέχρι τοῦ στομάχου καὶ τῆς κοιλίας τὸ δέρμα εἶχεν αὐλακας παραλλήλους, ὡς τὰς τῶν κίωνων, ἀρκούντως βαθεῖς ἔχοντας πλάτος 10 ὑφεκατομέτρων ἕκαστον καὶ χρῶμα ἐναλλάξ κυανόφαιον καθαρὸν καὶ λευκοζάνθον.

Ἡ ἄκρα τῆς οὐρᾶς ὁμοιάζε πρὸς ὑπερμεγέθη ἔλικα, οὐχὶ μικροτέραν τῶν τεσσάρων μέτρων. Αἱ πτέρυγες εἶχον μῆκος τριῶν μέτρων, ὁμοιάζουσαι πρὸς βραχιονας. Ἡ κεφαλὴ ἦτο σχεδὸν τὸ τρίτον τοῦ ὅλου σώματος, τὸ στόμα ἦτο βάρανθρον, καὶ ἡ κάτω σιαγὼν ἀποτελεῖ μέγαν σάκκον, ἐνῶ βουὸς ἠδύνατο ἀνέτως νὰ ἴσταται ὄρθιος. Βράγχια παραλλήλως τοποθετημένα ἀμφοτέρωθεν τῆς σιαγόνος, χρησιμεύουσιν ὡς διυλιστήρια, κρατοῦντα κατὰ τὴν ἐκτόξευσιν τοῦ ὕδατος, τὸ ὄστρακοδερμον ἢ τὰ ὀφάρια, δι' ὧν τρέφεται ἡ φάλαινα· τὰ βράγχια ταῦτα, τετριμμένα εἰς τὸ κάτω μέρος ὡς παλαιὰ σάρωθρα, ἔχουσιν ἀλλόκοτον θέαν· φαίνονται ὡσεὶ μακρὰ φατὰ γενειάς.

B'.

Χωρὶς νὰ χάσωσι καιρὸν, καὶ ἐνῶ τὸ ἀτμόπλοιο ἀνήγετο αὖθις εἰς τὸ πέλαγος πρὸς νέαν ἄλιείαν, οὐκ ὀλίγοι τῶν ἐργατῶν τοῦ ἐργοστασίου ἔφθασαν, φέροντες ἕκαστος μακρὰν ράβδον, ἐφ' ἧς προσηρμόζετο μακρὰ, πλατεῖα καὶ κοπτερὰ λεπίς, παρεμφερὴς πρὸς τὰς παλαιὰς Ἰαπωνικὰς μαχαίρας, ὅπως ἀφαιρέσωσι τὸ λίπος, ὅπερ σχηματίζει περὶ τὸ σῶμα τῆς φαλαίνης στρώμα 20 μέχρις 25 ὑφεκατομέτρων πάχους. Ἀποσπῶσι

τὸ λίπος τοῦτο κατὰ μακρὰς ταινίας 20 ὑφεκατομέτρων πλάτους, διηκούσας ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι τῆς οὐρᾶς. Ἐκάστην τῶν ταινιῶν τούτων μόλις ἀποσπώμενην, δι' ἀρπάγης προσδεδεμένης εἰς σχοινίον ἐξαρθώμενον ἀπὸ τροχηλίου, σύρουσιν ἐπὶ κεκλιμένου ἐξωτερικοῦ ἐπιπέδου μέχρι τοῦ δευτέρου πατώματος τοῦ ἐργοστασίου. Ἐκεῖ κόπτουσι αὐτὰς εἰς τεμάχια κυβικοῦ σχήματος, βάσεως τετραγωνικῆς 20 μέχρι 25 ὑφεκατομέτρων, ἃ ρίπτουσι ἀμέσως εἰς ὑπερμεγέθεις λέβητας δι' ἀτμοῦ θερμαινομένου· τὸ ἐκ τοῦ διαλυομένου τούτου λίπους ἔλαιον τρέχει εἰς τὸ κάτωθι πάτωμα, ὅπου ἀποθηκεύεται ἀμέσως εἰς βαρέλια, ἄνευ ἐτέρας προπαρασκευῆς.

Τὸ θέαμα τοῦτο τοῦ εἰς λεπτὰ τεμάχια διαμελισμοῦ τῆς φαλαίνης εἶνε τὸ δυσαρεστότατον ὅσων ποτὲ εἶδον. Ἐννοεῖται εὐκόλως ὅτι ἡ τοιαύτη ἐργασία δὲν τελειώνει ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἡμέρᾳ. Αὕτη διαρκεῖ ἐνίοτε ὀκτῶ ἢ καὶ δεκαπέντε ἡμέρας, καθ' ἃς ἡ ἄλιεϊα ἐξακολουθεῖ, νέα εἰς τὰ πρῶτα προστιθεμένη θύματα. Τότε οἱ καθημαγμένοι ἐκείνοι σκελετοί, γυμνοὶ ἀπὸ σάρκας, κατὰ τὸ ἡμισυ, τὰ ἐντόσθια καὶ ἄλλα παντοειδῆ λείψανα ἐσπαρμένα ἐπὶ ἐδάφους ποτισμένου ἐκ λίπους καὶ αἵματος,—ταῦτα πάντα μένουσι ἐκτεθειμένα εἰς τὸν λίαν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν θερμὸν ἥλιον ἐνθα γίνεται ἡ ἀποσύνθεσις· οὕτω, πλὴν τοῦ ἀπεχθοῦς καὶ ἀποπροπαίου, ὅπερ ἔχει τὸ θέαμα διαμελιζομένης φαλαίνης, δεόν προσέτι νὰ ὑποστῆ τις καὶ τὴν ἀπερίγραπτον αὐτῆς ὀσμὴν. Τὰ αὐτὰ ἔχει καὶ τὸ βράσιμον. Ἔσχον τὴν ἀσυνεσίαν νὰ κύψω ἐπὶ τινος λέβητος, ἐν ᾧ διελύετο τὸ λίπος, μικροῦ ἐδέησε ν' ἀποθάνω πνιγείς. Τὴν φοβερὰν ὀσμὴν τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀναδιδόμενων θερμῶν ἀτμῶν, οὔτινες προκαλοῦσι ναυτίαν, ἤσθανόμην εἰς τὸν λαϊμόν, εἰς τὴν ρίνα, εἰς τὴν γενειάδα, ἐπὶ ὀκτῶ ἡμέρας ὑφιστάμην τὸ μαρτύριον τοῦτο· οὕτω δὲ καὶ ὅτι ἔτρωγον μοὶ ἐφαίνετο μαγειρευμένον ἐν τῷ ἀποτροπαίῳ ἐκείνῳ μαγειρείῳ.

Μεγάλῃ κυανῇ φάλαινα ἀποφέρει κατὰ μέσον ὄρον ἐξ μέχρις ἐπτὰ χιλιάδας φράγκα, ὅταν ὁ φαλαινοθήρας ἔχη τὰ κατάλληλα ἐργαλεῖα, ὅπως οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἀπολέσῃ. Ἄλλοτε ἐξεμεταλλεύοντο μόνον τὰ *σάραρχγα* καὶ τὸ λίπος, ρίπτοντες τὸ ἄλλο τοῦ σώματος. Ἦδη ὅμως οὐδὲν χάνεται.

Ἐξάγουσι κατὰ μέσον ὄρον 40—50 βαρέλια περιέχοντα 100 χιλιόγραμμα ἐλαίου ἕκαστον, ἥτοι ἐν ὄλφ 4000—5000 χιλιόγραμμα ἐλαίου ἐξ ἐκάστης φαλαίνης. Ἐκαστον βαρέλιον τιμᾶται 25 μέχρι 40 κροναρίων, ἥτοι ἀπὸ 37 μέχρι 60 δραχμῶν, ἐνίοτε περισσότερο, ἐνίοτε ὀλιγώτερον, ἀναλόγως τοῦ σπανίου ἢ μὴ τῶν φαλαινῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἄλιείας. Τὸ ἦπαρ τῆς φαλαίνης νωπὸν διαλύεται εἰς τὸν ἥλιον καὶ χρησιμοποιεῖται ἐν τοῖς φαρμακείοις ἀντὶ ἐλαίου ἠπατος ὀνίσκου.

Τὰ μὴ νωπὰ διαλύονται ἐν τῷ λέβητι καὶ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν βυρσοδεψίαν.

Τὸ κρέας καὶ τὰ κόκκαλα, κεκομμένα εἰς μικρὰ τεμάχια, ξηραίνονται εἰς κλιβάνους, εἶτα ἀλέθονται ἐν μύλοις καὶ πωλοῦνται ἀντὶ τοῦ γνωστοῦ λιπάσματος γουάνου, ἀκριβῶς ὡς καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ὄνισκων.

Τὰ σπάρραγγα τίθενται εἰς βαρέλια καὶ ἀποστέλλονται ὡς ἔχουσι. Τὰ πρόστυχα χρησιμοποιοῦνται θαυμασίως ὡς παραγέμισμα κοινῶν καθισμάτων. Ἡ καλλιτέρα ποιότης χρησιμεύει δι' ἀλεξιθρόχια ἢ ἀλεξήλια. Καὶ ἐπὶ τέλους τὰ λεπτότερα καὶ τὰ εὐλυγιστότερα εἶναι συνάμα καὶ τὰ πολυτιμότερα καὶ τὰ μᾶλλον ὑπὸ τῆς τύχης εὐνοούμενα, ὡς ἔχοντα τὴν ἀποστολὴν νὰ ὑποβαστάζωσι καὶ παρισφίγγωσι τὰ θέλγητρα τοῦ ὠριότερου ἡμῖσος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Μετὰ τὴν περιληπτικὴν ταύτην ἔκθεσιν, ἕκαστος δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν σπουδαιότητα τῆς φαλακινῆς βιομηχανίας. Εἶναι ἀξιόλογον ἐπιτήδευμα καὶ λίαν προσοδοφόρον.¹⁾ Ἀτμόπλοιοι, μετ' ὅλων αὐτοῦ τῶν ἐξόδων καὶ τοῦ ἐφοπλισμοῦ, στοιχίζῃ 70 ἢ 80.000 κροναρίων, ἢτοι 100 μέχρις 120.000 φράγκων. Κατὰ τὴν ἐπιδεξιότητα τοῦ πληρώματος τοῦ, δύναται ν' ἀλειύσῃ 25, 30 ἢ καὶ 35 φαλαίνας ἕκαστον ἔαρ. Ὑπολογίσατε ἕκαστην 6 ἢ 7000 δραχμῶν, καὶ θὰ εὑρετὲ ὅτι ἡ ταιαύτη ἐργασία δὲν εἶναι κακὴ, διότι αἱ δαπάναι τῆς ἐγκαταστάσεως, οἱ δημοτικοὶ φόροι κτλ. εἶναι ἀσήμαντοι. Τὸ ἀτμόπλοιο μόνον ἀπαιτεῖ σπουδαίαν δαπάνην. Ὁ γνωρίσας ἡμῖν τὰς περιπτώσεις τῆς ἀλείας τῆς φαλακίνης, εἶχεν ἐκτελέσῃ τὸ τεσσαρακοστὸν αὐτοῦ ταξεῖδιον. Ἄλλος φαλακινὸς, ἀντίπαλος αὐτοῦ ἐν τῷ λιμένι τοῦ Βάρδου, δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ ἐπὶ τοῦ λιμένος ἢ 5 μόνον φαλαίνας κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα. Ἡ ἐπιδεξιότης τοῦ πληρώματος συντείνει πολὺ, ἢ τυχὴ κατὰ τι.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.)

Καλὸν ἀντὶ καλοῦ ἀποδίδει καὶ ὁ ὄνος, κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδίδει ὁ σκύλος, καλὸν ἀντὶ κακοῦ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, κακὸν ἀντὶ καλοῦ ὁ πονηρός.

(Τουρκικὴ παροιμία.)

Ὁ ἐπιτυχῶν νομίζει ἑαυτὸν δεξιώτερον τῶν ἄλλων ὁ ἀποτυχῶν δυστυχέστερον

¹⁾ Ἐν Βάρῳ εὐρίσκειται τὸ μέγα βιομηχανικὸν κατάστημα τοῦ κ. Σάου—Φόου, τοῦ πατριάρχου τῶν φαλακινῶν τῆς Νορθηρίας, τοῦ ἐφευρόντος τοῦ ἀβούζιον—κάμακα, οὗτινος γίνεται χρῆσις ἀπὸ τοῦ 1858. Ἀναχωρήσας δεκαετῆς ἀπλῶς ναυτοῖσι, εἶναι σήμερον ἐξήκοντα καὶ δύο ἐτῶν, ἔχει κατασσιαίαν περιουσίαν, ὡς λέγεται, 10 ἑκατομ. κροναρίων, ἢτοι 15 ἑκατομμύρια φράγκων, —παρέχων τρανοτάτην ἀπόδειξιν ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐπιτήδευμα καὶ προσοδοφόρον εἶναι καὶ ἀλλοθὲς εἰς τὴν ἕξιν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς δημοκρατίας τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς Σάν Σαλβατόρ ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ γερμανοῦ Guzman βομβύκια εἴδους τινὸς μεταξοσκώληκος ἔχοντα μέγεθος ἑνὸς ποδὸς καὶ πλείον. Δείγματα τῶν βομβυκίων τούτων ἐστάλησαν εἰς Σάν Σαλβατόρ, οὗτινος ἡ κυβέρνησις ἔδωκεν εἰς τὸν Γούζμαν τὸ προνόμιον τῆς ἀποκλειστικῆς πωλήσεως τῶν βομβυκίων τούτων ἐπὶ 15 ἔτη καθ' ὅλην τὴν περιόχην τῆς δημοκρατίας. Ἀμερικανικὴ τις ἐφημερίς ἔκρινε τὸ πρῶγμα γνωστὸν καὶ εἰς Νέαν Ὑόρκην, ἔκτοτε δὲ πολλὰ ἐπιστημονικὰ αὐθεντία ἐπιβεβαίωσαν ἀναγγελλόμενα ὑπὸ τοῦ Γούζμαν. Ἐπ' αὐτῶν ἐπίσης ἀνεγνωρίσθη ἡ αἰτία καὶ τὸ εὐφραντον τῆς μετᾶξιν πάντων τῶν γιγαντωδῶν βομβυκίων, ἐπιβεβαίωθη δὲ καὶ ἡ παρατήρησις τοῦ Γούζμαν ὅτι τὰ βομβύκια κρέμανται ἐπὶ τῶν κλάδων δένδρων τοῦ εἴδους *T. ή κομοσιδηρόξυλον*.

Αἱ μέλλουσαι ἐκθέσεις τῶν ἐφευρέσεων ἐν Ἀγγλίᾳ θὰ γίνωνται ἐντὸς πλείων εὐρυχώρων, καλῶς εὐτρεπισμένων, οὕτω δὲ ἕκαστη ἐκθεσις θὰ περιέρχεται τοῖς διαφόροις μεγάλους λιμένες τοῦ Δουβλίνου τοῦ Γλάσκου, τῆς Λιβερπόλης, τῆς Κερδίης κ.τ.λ. Ἐπὶ τοῦ καταστροφώτους τοῦ πλοίου θὰ ὑπάρχωσι πάντα τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἀναψυχὴν καὶ εὐμάρειαν τῶν ἐπισκεπτῶν, μουσικὴ κ.τ.λ.

Περιεργωτάτη εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ πρὸ ὀλίγου χρόνου διορισθέντος πρεσβευτοῦ τῆς Ἀμερικανικῆς συμπολιτείας εἰς Λιβερλίαν Μωύσεως Ἀαρὼν Χόπκινς. Οὗτος εἶναι μαῦρος, καὶ ἐγεννήθη δούλος τῷ 1846 ἐν ἐπαρχίᾳ τινὶ τῆς Παλαιᾶς Βιργινίας. Παις ὢν ὅτε ἐξεργάγη ὁ ἐν Ἀμερικῇ ἐμπολεμικὸς πόλεμος, ἀπέκτεινε τὸν αὐθέντην του καὶ κατετάχθη εἰς τὰς τάξεις τῶν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων ἀγωνιζομένων. Μὴ δυνάμενος νὰ πολεμῇ ὑπῆρξε εἰς τὸν στρατὸν ὡς μάγειρος, μέχρις οὗ ἐφθότος γενόμενος κατετάχθη ὡς ναυτῆς εἰς τὸν στόλον τοῦ Μισσισιπί. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου, ὁ παντελῶς ἀναλαβήτος μαῦρος ἀπεφάσισε νὰ μάθῃ γράμματτα. Μεταβὰς εἰς Πιτσβούργον ἐπορίζετο πρὸς τὸ ζῆν διὰ χειρωνακτικῆς ἐργασίας καὶ ταυτοχρόνως ἐφοίτα εἰς τὸ σχολεῖον, εἰκοσέτης ὢν τῆν ἡλικίαν. Τοσοῦτον δὲ προώδευσε ἐντὸς βραχέος χρόνου, ὥστε προσελήθη ὡς ὑπότροφος ἐν τινὶ λυκείῳ τῆς πλησίον πόλεως Alleghanycity, ἀποφοιτήσας δὲ τούτου ἐσπούδασεν εἰς τὸ Αἰγυπτιακὸν Πανεπιστήμιον καὶ εἶτα εἰς θεολογικὴν τινα σχολήν. Ὑποστὰς δὲ τῷ 1877 ἐξετάσεις θεολογικὰς καὶ εὐδοκίμησας διωρίσθη ἐφημέριος ἐν τινὶ κοινότητι μαύρων, ὅπου ἐπὶ ὀκτώ εἰρη διεκρίθη ἐργαζόμενος εἰς σύστασιν καὶ διεύθυνσιν σχολείων καὶ εἰς πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ὁμοφύλων του. Ἐνεκα τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἰκανότητος, ἣν ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ εἰδείξεν, ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις διώρισεν αὐτὸν πρεσβευτὴν εἰς Λιβερλίαν τῆς Ἀφρικῆς, ἣτις εἶναι ἀποικία δημοκρατουμένη Ἀμερικανῶν ἀπελευθερωτῶν μαύρων, συστήσασα πρὸ τῆς κατοργήσεως τῆς δουλείας ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις.